

SZEREPEK ÉS FELADATMEGOSZTÁS A HÁZASSÁGBAN

Korunk azzal szembesít: aki nem elég **gyors**, rámenős, vagy **multifunkciós**, mint a modern készülékek, az nem sokra viszi. Társadalmunk az önérvényesítést, saját magunkat és a javainkat állítja középpontba. **A régi családi struktúra**, miszerint a férj teremti meg a család anyagi biztonságát, míg a nő feladata „csupán” a gyereknevelés és a meleg étel családi asztalra varázslása, mostanra háttérbe szorul. A nőknek a **munkahelyen** legalább annyira **célratorően** és **önérvényesítő módon** kell viselkedniük, mint az erősebb nem képviselőinek. Így aztán esténként az **otthon** melegében **gondot jelent** az érdekérvényesítésre berendezkedett **házastársaknak** ebből visszavenni, lazítani a begyakorolt sémán, és számos kérdésben **kompromisszumra jutniuk**. A társadalmi változások megingatták a **férfiak egészségét** és a család stabilitását. A **több fronton történő helyállási kényszer** folyamatos frusztrációt jelent, s az aktív korú **nők körében** soha nem látott méreteket öltöttek a **lelki betegségek**. Vajon most már az apák a gyermekgondozásban is **riválisai** lesznek az anyáknak? Mi lehet a jelenség hátterében: **Szerepkonfliktusok?** Hiányzó vagy **érvénytelen minták?** – teszik föl a kérdést a szakértők.

Nekünk, keresztényeknek szerencsére van **univerzális receptünk**: Abból indulunk ki, hogy azt tedd másnak, **amit magadnak kívánsz**. Számunkra nem a rivalizálás és érdekérvényesítés a legfőbb parancs, még ha a társadalmi változásokat, mi is **érezzük a bőrünkön**. A megoldás ebben is, **egymás kölcsönös szolgálata (pandulia)** a házasságban, a **szelíd**, erőszakmentes megoldások, az **adástörvény** alkalmazása. Van konstans **mintánk**, igazodási pontunk: **a jézusi magatartás**, melyet kiegészítenek **közösségi testvéreink pozitív mintái**. Nagyon jó **összekovácsoló erő** az is, ha nem csak egymást, hanem másokat is **közösen szolgálunk**, vagy **egymás szolgálatait támogatjuk kifelé** (ha csak annyival is, hogy engedjük, bátorítjuk társunkat, **hátterezünk** neki időnként).

Mindez elméletben nagyon szép. Mégis melyek azok a **legfőbb buktatók**, amiben elakadunk, amikor aprópénzre szeretnénk váltani e nemes elveket?

Érdekes a pároknak végiggondolniuk és **összehasonlítaniuk**, hogy **születési családjukban** hogyan alakultak a **férfi-női szerepek és feladatok megosztása**.

A szüleik hagyományos családmodellben gondolkodtak részben vagy egészen?

A döntéseket együtt hozták? Ki viselte a nadrágot a családban? A gyerekekről, vagy egymásról miként, milyen megosztás alapján gondoskodtak a szülők? Mennyire támaszkodtak külső segítségre, nagyszülőkre? Az idősek, beteg hozzátartozók gondozásáról mi volt a felfogás?

Természetesen **nem kell megijedni a különbségektől**, de számolni kell velük, mert életünk végéig így vagy úgy hatnak. Esetünkben nagyon különböző családból jöttünk: **Egyikünk urbánus** családban nőtt föl **egy szem gyerekként**, ahol az anyának is szava volt mindenben, sőt neki volt magasabb végzettsége, és sokat túlórázott is. A bölcsiből, oviból, iskolából apuka hozott haza, mert ő korábbra járt dolgozni, sokszor ő készítette el a vacsorát. A budapesti háznak nem volt zöld udvara, de anyuka imádta a könyveket, és könnyen eljutottunk komolyzenei koncertre, múzeumba.

Másikunk családja **vidéken** élt, és hagyományos, gazdálkodó **nagycsaládos** életforma keretein belül nőtt föl. Az édesapa a földeken dolgozott, az édesanya pedig háztartásbeliként a 4 gyereket nevelte. Az volt a szokás, hogy a gyerekek gyorsan szakmát tanultak és máris mentek dolgozni. Esetében nem így történt, mert jó fejű gyerekként pap rokonuk felkarolta, és így került a győri Bencés Gimnáziumba. Az Alma Maternek sokat köszönhetett: a bentlakásos iskolában minden téren folyt a nevelés, bősséggel ellátták szellemi táplálékkal. Ezt követően került Budapestre, a Műszaki Egyetemre. Tehát, ha két ember között volt **neveltetésbeli különbség**, akkor köztünk aztán volt. Persze még az egy közösségből jövők közt is lehetnek **lényeges különbségek**.

A legfontosabb, hogy ezeket a különbségeket tudjuk **TISZTELNI**, akkor is, ha nehézségek adódnak, akkor is, ha érzelmi szempontból éppen nem vagyunk a csúcson! **A születési család adottság**, és neki köszönhetjük kedvesünket, **akit nem egészen „véletlenül választottunk”**. Gyakran előfordul, hogy egy vita **nem a konkrét téma** miatt zajlik úgy, ahogy, hanem egy régi gyerekkori családi sérelem elevenedik fel. Ha valamit nem értünk, jobb **rákérdezni**, kideríteni az okát. Fontos végiggondolnunk, hogy társunk **milyen megoldásokhoz szokott** otthon. Ezek a **megtanult formák** annyira mélyen élnek bennünk, hogy **identitásunk részét képezik**. Épp ezért ezt **erőszakosan nem lehet megváltoztatni**, mert az olyan lenne, mintha személyében támadnánk meg: ez lehet a magyarázata annak is, ha olykor piszlicsáré apróságból vérre menő veszekedés alakul ki.

Azt is tudomásul kell vennünk, hogy társunk **temperamentuma, képességei is különbözhetnek a miénktől**, így más-más szerepek lesznek számunkra testhez állóak. Ezek a tulajdonságok kevéssé változnak, nem csak elhatározás kérdései.

Fontos ismernünk társunk **saját elképzeléseit**. Ezek különbözhetnek az otthon látottaktól. Ha nagyon negatív véleménye volt valamiről, akkor éppen fordítottját tűzheti ki maga elé. **A feladat az**, hogy apránként a kétféle identitásból közös szokásrendszer, **új, közös identitás** alakuljon ki a **közös értékrend alapján**, amelybe mindkét fél beleteszi a saját otthoni, pozitív-negatív tapasztalatát. **Amit közösen, együtt akarnak**, azon rajta lesz **Isten áldása**.

Sőt kimutatták, hogy az evolúciós fejlődés miatt **a férfi-női agyban más-más régiók fejlettebbek**. Az ebből eredő különbségek is, ha nem látjuk az okukat, sok vita forrásává lehetnek. Ha viszont megértjük mindezt, akkor jól kamatoztathatjuk. A család **szerves egység, rendszernek is tekinthető**, így **képességeink a házasságban összeadódnak**: ketten többek vagyunk.

Ma a párok maguk alkotják meg saját szabályaikat, szerepeiket. Így persze több alkalom van a vitára. Fontos a **helyes, jól időzített kommunikáció**. Jobb **barátságosan és konkrétan kérni** segítséget, mint évekig csendben duzzogni és gondolatolvasásra várni. Ugyanígy **empátiával, visszavágás nélkül hallgassuk meg** társunkat, melyek a gondjai a feladatok megosztásával kapcsolatban. Nem kell mindig mindenben egyetértenünk, vannak dolgok, melyek más szemszögből nézve másmilyenek. A szeretet találékony, ilyenkor is találhatunk valami **kreatív megoldást**, ami enyhít a helyzeten, vagy megkereshetjük **a különbség előnyös oldalát**. Érdemes **modellezni, ötleteket** meríteni mások ügyes megoldásaiból.

Nálunk az a megegyezés, hogy egy-egy szerepben, feladatban az legyen irányító, aki ehhez jobb adottságokkal, tudással rendelkezik, ami nem jelenti azt, hogy a másoknak teljesen felmentése volna a dologból, vagy ne lehetne véleménye. Ő is **tevékenykedik időnként** a számára idegen, vagy **kevésbé kézhez álló területen.** Olyankor ő az inas, a kukta stb. Ezzel **fejlesztjük képességeinket** olyan területeken is, amiben gyengébbek vagyunk. **Nő az empátiánk és tiszteletünk** társunkkal szemben. (Ha egy férj csak egy napon is helyettesíti a feleségét, máris megváltozik véleménye az otthoni munkákról. További haszna, hogy az a néhány órai külső tevékenység egyedül, egész hétre erőt adhat a mamának, és az apuka már egy felfrissült nőt lát viszont.) A munkában a **változatosság gyönyörködtet,** sőt akár pihentet, megnyugtat (pl. irodai munka után kertészkedés, mosogatás közben gondolkodni). Minden **újabb szerepben valami mással is gazdagodunk.** Előnyt jelent, ha nehéz helyzetben, pl. kórházi tartózkodás, **helyettesíteni tudjuk egymást,** ami nagycsalád esetében gyakorta lényeges. Nem kell mindegyikünknek egyformán ügyesnek lenni mindenben, de hasznos legalább **minimális szinten elsajátítani a dolgokat.** Az együttműködés során nem csak **tanulunk egymástól,** de **megtapasztalhatjuk a csapatban végzett munka örömét,** hogy közben is együtt vagyunk, hogy **összezsizolódunk, együtt hozunk létre valamit. Közös az ügy, a kaland, a siker,** és nem csak házasságon kívül érhetnek minket ilyen élmények. Sőt! (A munkahelyi **tréningek** is ezen az elven alapulnak. Sajnos a munkahely sokszor a családi élet funkcióit is szeretné magához ragadni, és a dolgozó számára szervezi a szabadidőt, a társas dimenziókat, hétvégi tréningeket. Ha részt kell ilyesmin vennünk, figyeljük meg, hogyan és mivel hatnak, igen tanulságos, és **kamatoztassuk** ezeket a tapasztalatokat családunk javára.)

Szokás a házasságot **négy lábú székhez** is hasonlítani, melynek négy lába a **megélhetés, a gondoskodás, az érintés és társas kapcsolatok.** Ezeken a területeken, ha megszűnik az együttműködés, vagy a házasságon kívülre tevődik át a súlypont túlságosan, akkor a házasság stabilitása csökken. A **megélhetéssel kapcsolatban** leggyakrabban **felmerülő kérdések,** a közös kassza kezelése, munkahelyválasztás, változtatás, megélhetés biztonsága, munkahely elvesztése, amikor még kicsik a gyerekek, annak eldöntése, hogy ekkor ki meddig maradjon otthon, gondoskodik róluk. Ez olyan **optimalizálási feladat,** melyekben **megimádkozva közös döntés** szükséges. Nyilván annak kell dolgoznia, akinek van lehetősége erre, de a döntésnél azért jó tudni, hogy a **nők anyaságukban sérülékenyebbek, s teljesebbnek érzik magukat,** ha ezt a hivatásukat be tudják tölteni, a férfiak pedig gyakran **férfiasságukat érzik veszélyben,** könnyen lelki válságba kerülnek, ha valamilyen külső körülmény miatt **nem tudják biztosítani családjuk megélhetését.** E kérdésekben és helyzetekben empátiával álljunk egymás mellett. Ilyenkor ez belülről fakadó igény, és nem külső társadalmi elvárás.

Minél ügyesebben, **együttműködve,** egymást kiegészítve oldjuk meg a **megélhetés** és a közös **gondoskodás** feladatait, annál **több közös idő marad** arra, hogy kellő mennyiségű gyöngédséggel vegyük egymást körül, s **legyen időnk** beszélgetésre, közös társas kapcsolatokra, közösségi életre, ahonnan erőt meríthetünk, és ahol másokat is szolgálhatunk. Fontos az is, hogy mindkettőnknek legyen rendszeresen lélegzetvételyi magánidője, pár perc csend, olvasás, kedvtelés. A helyes arányok megtalálására segítséget jelenthet az értékrendünknek megfelelő **pénz-időelszámolás** ismert módszere.

Ne feledjük, ha a szék egyik vagy másik lába gyöngye, rövidebb, akkor **billegni kezd**. Sürgősen **meg kell erősíteni**, enélkül nem lesz teherviselésre alkalmas, könnyen összeomolhat.

Konkrétan hogyan sikerül áthidalnunk az eltérő neveltetésből származó felfogásbeli különbségeket, sőt néha még plusz erőforrássá alakítani?

Szívesen megosztjuk Veletek azokat a tapasztalatainkat, melyek nálunk beváltak:

Nagybán házaspár

Röviden magunkról: 30 éve vagyunk házасok és a Bokor CSK elnevezésű közösségének tagjai. Edit Külkereskedelmi Főiskolán, áruforgalmi szakon, Feri a BME-n vasúti gépész szakán végzett. Jelenleg is ő a család-fenntartó, tervezőmérnökként dolgozik. Edit a 3 gyerek születése óta otthon tevékenykedik, 20 évig beteg édesanyját is gondozta, ezenkívül más időseket, betegeket istápol, különböző önkéntes tevékenységeket folytat (fordítások szamaritánusoknak, NOE Szent Lőrinc Egyesületben csoportvezető, részt vett (pszichológiai) mentorképzésen, férjével elvégezte a KNFE „Családépítő Tréning”-jét, amelynek vezetésére, szervezésére is kaptak jogosítványt.